Iranian Journal of Insurance Research
(IJIR)

Homepage: https://ijir.irc.ac.ir/?lang=en

Iranian Insurance Research Center (IIRC)

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Effects of implementing international financial reporting (IFRS) standard No. 17 on financial statements items of insurance companies in Iran

Tooba Haghighat[1], Mahnaz Molanazari[2,*]

[1]*PhD Candidate, Department of Accounting, Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra University, Tehran, Iran*

[2]*Associate Professor, Department of Accounting, Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra University, Tehran, Iran*

ARTICLE INFO

Article History:
Received: 25 January 2025
Revised: 26 February 2025
Accepted: 26 February 2025
Early online access: 11 March 2025
Published: 1 July 2025

Keywords:
Companies
Financial statements of insurance
Insurance contracts
International financial reporting
Iran's insurance industry
Standard 17 (IFRS 17)

*Corresponding Author:
Email: *Molanazari@alzahra.ac.ir*
Phone: +982185692372
ORCID: 0000-0001-7288-5889

DOI: 10.22056/ijir.2025.03.04

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVES: International Financial Reporting Standards (IFRS) were developed to promote transparency, comparability, and financial stability in global markets by providing a common financial reporting language. Despite this, the insurance industry has traditionally lacked a unified reporting standard, which has hindered transparency and comparability. IFRS 17, replacing IFRS 4, introduces a consistent, principle-based framework for insurance contract accounting. It aims to improve the reliability of financial statements by requiring uniform valuation, revenue recognition, and disclosure using current assumptions, expected future cash flows, and a risk adjustment to more accurately reflect insurance obligations. Recent research has focused mostly on the challenges of IFRS 17 implementation, such as technical complexity and readiness, but little has been said about its financial impacts, especially in developing countries like Iran. With Iran's insurance sector still evolving and aligning with global practices, evaluating the effects of IFRS 17 is essential for regulators and stakeholders. This study investigates the impact of IFRS 17 on the financial statements of Iranian insurance companies, examining changes in revenue recognition, reserve valuation, equity levels, and profit volatility. It also considers implementation costs, training needs, and structural issues specific to Iran's regulatory and operational context.

METHODS: This research employs a qualitative approach to gain in-depth insight into industry perspectives. The study began with two focus group sessions held at the Central Insurance of the Islamic Republic of Iran and the Professional Association of the Insurance Industry. These sessions brought together senior professionals and stakeholders to discuss the implications, expected benefits, and anticipated challenges of IFRS 17 implementation. Following the focus groups, purposive sampling was used to select participants for in-depth interviews. A total of 23 experts—comprising CEOs, CFOs, accounting managers, board members, and actuaries from prominent insurance firms—were interviewed using semi-structured guides. The data collected were analyzed using thematic content analysis. This method involved systematically coding the interview transcripts, identifying recurrent themes, and organizing them into categories reflecting shared concerns, expectations, and recommendations. The rationale for using a qualitative method was to capture rich, nuanced insights from experienced professionals that might not be evident through quantitative surveys. This approach allowed the researchers to explore the underlying reasoning behind stakeholder attitudes and reactions to IFRS 17.

FINDINGS: The thematic analysis produced several major findings. A key theme was the enhancement of financial reporting transparency. Participants highlighted that IFRS 17 ensures more accurate revenue recognition, improves fair value measurement of insurance liabilities, and enhances disclosure of cash flows and reserves much better. These elements improve comparability and build investor confidence. Another critical theme was risk management. The standard facilitates the early identification of onerous contracts, supports prudent reserve allocation, and requires up-to-date discounting methodologies. Such features contribute to more robust capital management, allowing companies to better align reserves with underlying risks and avoid unexpected shortfalls. Despite these benefits, several implementation challenges were noted. These include the high costs of upgrading IT infrastructure, the need for sophisticated actuarial models, and resistance to change within organizations. Participants mentioned that transitioning from legacy systems demands both financial and human resource investment. Structural consequences were also reported. For example, the use of market-based discount rates tends to increase the present value of liabilities, leading to reduced equity and shifts in profitability timing. This has significant implications for investor communication and performance metrics, particularly in the early years of adoption. Overall, the standard was perceived as a driver of long-term improvement. Benefits include reduced earnings volatility, enhanced measurement of insurance obligations, and improved clarity in financial notes. Participants agreed that IFRS 17 sets a solid foundation for aligning Iranian insurers with global best practices.

CONCLUSION: The results indicate that IFRS 17 introduces transformative changes to the financial reporting landscape of the Iranian insurance industry. Standardizing key accounting practices improves transparency, risk management, and strategic planning.While initial implementation may be costly and disruptive, the long-term advantages—such as enhanced market confidence, regulatory alignment, and investor attractiveness—are substantial. For effective execution, stakeholders should prioritize training, upgrade their accounting infrastructures, and engage actively with regulators. Support from regulatory bodies such as the Central Insurance of Iran will be vital in overcoming resistance and ensuring consistency in application. If properly implemented, IFRS 17 can significantly enhance the credibility and global competitiveness of Iranian insurance firms, laying the groundwork for a more trustworthy and resilient financial system.

This is an open access article under the CC BY license (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

نشریه علمی پژوهشنامه بیمه دوره ۱۴، شماره ۳، تابستان ۱۴۰۴، شماره پیاپی ۵۳، ص ۲۲۳-۲۳۶

نشریه علمی پژوهشنامه بیمه

سایت نشریه: https://ijir.irc.ac.ir/?lang=fa

مقاله پژوهشی

آثار به‌کارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره (ابگم) ۱۷ (قراردادهای بیمه) بر اقلام صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه در ایران

طوبی حقیقت[۱]، مهناز ملانظری[۲*]

[۱] دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران

[۲] دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخ های مقاله:

تاریخ دریافت: ۰۶ بهمن ۱۴۰۳

تاریخ داوری: ۰۸ اسفند ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش: ۰۸ اسفند ۱۴۰۳

تاریخ زودآیند: ۲۱ اسفند ۱۴۰۳

تاریخ چاپ: ۱۰ تیر ۱۴۰۴

کلمات کلیدی:

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (ابگم ۱۷)

صنعت بیمه ایران

صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه

قراردادهای بیمه

*نویسنده مسئول:

ایمیل: Molanazari@alzahra.ac.ir

تلفن: ۸۵۶۹۲۳۷۲ ۹۸۲۱+

ORCID: 0000-0001-7288-5889

چکیده:

پیشینه و اهداف: استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای افزایش شفافیت و ثبات مالی در بازارهای جهانی وضع شده‌اند. صنعت بیمه تاکنون استاندارد یکپارچه‌ای نداشته است و این باعث دشواری در مقایسهٔ گزارش‌های مالی می‌شود. پژوهش‌های پیشین بیشتر به چالش‌های پیاده‌سازی ابگم ۱۷ پرداخته‌اند، اما پژوهشی جامع دربارهٔ آثار استاندارد بر صورت‌های مالی وجود ندارد. هدف این پژوهش تحلیل تأثیرات ابگم ۱۷ بر اقلام صورت‌های مالی شرکت‌های بیمهٔ ایرانی و بررسی هزینه‌های ناشی از اجرای آن است.

روش‌شناسی: روش پژوهش حاضر، کیفی است. دو جلسهٔ گروه کانونی در بیمهٔ مرکزی جمهوری ا.ا و انجمن حرفه‌ای صنعت بیمه با حضور متخصصان این صنعت تشکیل و ابگم ۱۷ بررسی شد. از طریق شناسایی افراد خبره از جلسات یادشده، زمینهٔ مصاحبه فراهم شد. ازاین‌رو، مشارکت‌کنندگان (نمونه) شامل متخصصان صنعت بیمه از جمله مدیران عامل، مدیران کل، مدیران حسابداری، اعضای هیئت مدیره و اکچوئرهای شرکت‌های بیمه هستند که به‌طور هدفمند انتخاب شدند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با تعداد ۲۳ نفر مشارکت‌کننده جمع‌آوری و با روش تحلیل محتوای متون؛ روش تحلیل مضمون تحلیل شد.

یافته‌ها: در این پژوهش، تحلیل محتوای داده‌ها نشان می‌دهد که شفافیت گزارشگری مالی یکی از مضامین اصلی است که از طریق شناسایی دقیق درآمدها، اندازه‌گیری تعهدات با ارزش منصفانه، و افشای جریان‌های نقدی و ذخایر مالی، موجب افزایش قابلیت مقایسه و اعتماد سرمایه‌گذاران می‌شود. سایر مضامین شامل بهبود مدیریت ریسک با شناسایی قراردادهای زیان‌بار، تخصیص مناسب ذخایر و استفاده از نرخ‌های تنزیل به‌روز است که به پایداری مالی و رقابت‌پذیری شرکت‌ها کمک می‌کند. در مقابل، چالش‌هایی مانند هزینه‌های زیرساختی، نیاز به فنّاوری پیشرفته و مقاومت در برابر تغییرات، موانع مهمی در اجرای استاندارد هستند. بااین‌حال، تغییرات ساختاری همچون کاهش نوسانات سود و زیان و تسهیل تصمیم‌گیری‌های مالی، نشان می‌دهد که این استاندارد می‌تواند در بلندمدت به ارتقای جایگاه شرکت‌های بیمه در بازارهای جهانی بینجامد.

نتیجه‌گیری: اجرای ابگم ۱۷ در صنعت بیمه، می‌تواند مانند یک تحول بزرگ در نحوهٔ گزارشگری مالی شرکت‌های بیمه باشد. نتایج حاکی از آن است که پیاده‌سازی ابگم ۱۷ در صنعت بیمه تغییرات اساسی در شناسایی درآمد، مدیریت ذخایر، ارزیابی قراردادهای زیان‌بار، شفافیت مالی، مدل‌های اندازه‌گیری و افشا در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی ایجاد می‌کند. این استاندارد باعث کاهش نوسانات سود و زیان، بهبود دقت اندازه‌گیری تعهدات بیمه‌ای و مدیریت ریسک می‌شود. همچنین، پیاده‌سازی آن به تغییر در ارزش منصفانه تعهدات، تعدیل ریسک و نرخ‌های تنزیل منجر می‌شود. هزینه‌های ناشی از اجرای این استاندارد نشان می‌دهد که مقاومت در برابر تغییر از جمله موانعی است که ممکن است مسیر اجرا را پیچیده کند. بااین‌حال، مزایای بلندمدت این استاندارد مانند بهبود شفافیت مالی، توانایی مدیریت ریسک بهتر و افزایش رقابت‌پذیری در سطح بین‌المللی، به‌طور چشمگیری بر مسائل موجود غلبه خواهد کرد و باعث بهبود کیفیت گزارشگری مالی و افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران خواهد شد. در نهایت، موفقیت در پیاده‌سازی ابگم ۱۷ نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های مناسب، آموزش نیروی انسانی و حمایت نهاد ناظر است. اگر این گام‌ها به‌درستی برداشته شوند، استاندارد می‌تواند فرصت مناسبی را برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی و تقویت جایگاه شرکت‌های بیمه در بازارهای جهانی استاندارد جدید فراهم کند.

DOI: 10.22056/ijir.2025.03.04

توجه: مدت‌زمان بحث و انتقاد برای این مقاله تا ۱ اکتبر ۲۰۲۵ در وب‌سایت IJIR در «نمایش مقاله» باز است.

مقدمه

صنعت بیمه با چالش‌های زیادی در زمینهٔ شفافیت مالی، مدیریت ریسک و امکان مقایسه‌پذیری مواجه است که می‌تواند بر ثبات مالی کل بخش تأثیرگذار باشد. ابگم ۱۷ که جایگزین ابگم ۴ شده است، چهارچوبی جدید برای شناسایی، اندازه‌گیری و گزارش‌دهی قراردادهای بیمه‌ای ارائه می‌دهد. این استاندارد با تأکید بر استفاده از برآوردهای به‌روز، نرخ‌های تنزیل بازار و تعدیل ریسک، به بهبود شفافیت اطلاعات مالی و افزایش قابلیت مقایسه بین شرکت‌های بیمه در سطح جهانی کمک می‌کند. علاوه‌براین، ابگم ۱۷ با ایجاد روش‌های همگن گزارش‌دهی، موجب ارتقای کیفیت گزارش‌های مالی و افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران خواهد شد که نهایتاً به تقویت مدیریت ریسک و پایداری بازارهای مالی کمک می‌کند (European Systemic Risk Board, 2021).

ابگم ۱۷ می‌تواند تحولاتی مهم در برآوردهای جاری، تنزیل جریان‌های نقدی و تعدیل ریسک ایجاد کند. این تغییرات به‌ویژه برای قراردادهای بلندمدت، فرصت‌هایی برای بهبود شفافیت و کاهش نوسانات مالی فراهم می‌کند، اما اجرای آن در کشورهایی مانند ایران با چالش‌های ساختاری در سیستم‌های حسابداری و فناوری مواجه است (IFRS Foundation, 2017؛ رحمانی و رسولی، ۱۴۰۱).

با گسترش نیاز به هم‌راستایی در گزارشگری مالی، ابگم ۱۷ می‌تواند چهارچوبی یکپارچه برای اندازه‌گیری و ارائه اطلاعات دقیق در صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه ارائه دهد. بااین‌حال، کشورهایی که سیستم‌های حسابداری آن‌ها تحت تأثیر استانداردهای قدیمی هستند، احتمالاً برای پیاده‌سازی این استاندارد با مسائل متعددی روبه‌رو شوند. در نهایت، اجرای ابگم ۱۷ می‌تواند گامی مهم در تحول ساختار مالی و گزارشگری شرکت‌های بیمه باشد. این استاندارد شفافیت مالی، مدیریت ریسک و تصمیم‌گیری‌های مالی را بهبود می‌بخشد.

مقالهٔ حاضر می‌تواند به تحلیلگران مالی، مدیران شرکت‌های بیمه و نهاد نظارتی صنعت بیمه کمک کند تا با درک بهتر از الزامات ابگم ۱۷، فرایندهای اجرایی خود را به‌طور مؤثرتر انجام دهند و از مزایای آن بهره‌برداری کنند. ازطرفی، به نظر می‌رسد درک دقیق تأثیرات این استاندارد برای کشورهایی مانند ایران که با ویژگی‌های اقتصادی خاص روبه‌رو هستند، فرصتی مهم برای تطبیق مؤثر با این استاندارد به شمار می‌رود.

دراین پژوهش، تأثیرات ابگم ۱۷ بر اقلام صورت‌های مالی شرکت‌های بیمهٔ ایران، از جمله صورت وضعیت مالی، صورت سود و زیان، صورت سود و زیان جامع، افشای یادداشت‌های توضیحی و هزینه‌های اجرای استاندارد بررسی خواهد شد. بر این اساس، سؤالات اصلی پژوهش عبارت‌اند از:

- اثر استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (ابگم ۱۷) بر نحوهٔ اندازه‌گیری، شناخت و طبقه‌بندی اقلام صورت‌وضعیت مالی شرکت‌های بیمه در ایران چگونه است؟
- اثر استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (ابگم ۱۷) بر نحوهٔ اندازه‌گیری، شناخت و طبقه‌بندی اقلام صورت عملکرد مالی (صورت سود و زیان و صورت سود و زیان جامع) چگونه است؟
- اثر استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (ابگم ۱۷) بر افشای یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی چگونه است؟
- هزینه‌های ناشی از اجرا و پیاده‌سازی استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (ابگم ۱۷) چگونه است؟

بر این اساس، ادامهٔ مقاله به شرح زیر ساختار یافته است:

ابتدا مبانی نظری موضوع بررسی و سپس روش‌شناسی پژوهش توضیح و در نهایت نتایج حاصل از این پژوهش ارائه و براساس آن به جمع‌بندی و ارائهٔ پیشنهادها پرداخته می‌شود.

مبانی نظری پژوهش

ادبیات پژوهش نشان می‌دهد که ابگم ۱۷ با هدف بهبود شفافیت، مقایسه‌پذیری و دقت در گزارش‌های مالی بیمه طراحی شده است. این استاندارد نحوهٔ شناسایی، اندازه‌گیری و گزارش‌دهی قراردادهای بیمه‌ای را تغییر داده و الزامات جدیدی مانند استفاده از ارزش منصفانه، برآوردهای جاری و تعدیلات ریسک را معرفی کرده است (رحمانی و رسولی، ۱۴۰۱).

پیاده‌سازی ابگم ۱۷ در کنار مزایایی همچون بهبود مدیریت ریسک و افزایش رقابت‌پذیری، هزینه‌های چشمگیری برای طراحی سیستم‌های جدید، آموزش کارکنان و ارتقای نرم‌افزارهای حسابداری به همراه دارد (IFRS Foundation, 2017). با وجود این هزینه‌ها، این استاندارد با ارائهٔ اطلاعات دقیق‌تر، زمینهٔ تصمیم‌گیری‌های بهتر و اعتماد بیشتر ذی‌نفعان را فراهم می‌کند.

آثار ابگم ۱۷ بر صورت‌وضعیت مالی (ترازنامه)

یکی از تأثیرات مهم اجرای استاندارد IFRS 17 بر صورت‌وضعیت مالی شرکت‌های بیمه، افزایش شفافیت و دقت در گزارش‌دهی است. این استاندارد شرکت‌ها را موظف می‌کند تعهدات بیمه‌ای را براساس ارزش منصفانه و با لحاظ کردن جریان‌های نقدی آتی تخمین بزنند. همچنین، نرخ‌های تنزیل مناسب و تعدیل ریسک در محاسبات به کار گرفته می‌شود تا انعکاس دقیق‌تری از ریسک‌های بیمه‌ای و تعهدات مالی فراهم شود. به‌این‌ترتیب، گزارش‌های مالی حاصل، اطلاعات دقیق‌تر و قابل اتکاتری را در اختیار سرمایه‌گذاران و تحلیلگران قرار می‌دهد و امکان مقایسهٔ بین‌المللی بهبود می‌یابد. این تغییرات به‌خصوص در بخش ذخایر خسارت و تعدیل ریسک، باعث افزایش اعتبار و کارآمدی صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه شده است (Zhao et al., 2021).

ابگم ۱۷ با استفاده از مدل‌های جدید مانند مدل عمومی اندازه‌گیری (GMM)[1] و رویکرد ساده‌شده (PAA)[2]، امکان اندازه‌گیری دقیق‌تر تعهدات بیمه‌ای را فراهم می‌کند. این مدل‌ها براساس

1 General Measurement Model
2 Premium Allocation Approach

جریان‌های نقدی آتی، نرخ‌های تنزیل و تعدیلات ناشی از ریسک‌های بیمه‌ای و بازار عمل می‌کنند که موجب به‌روزرسانی و شفافیت بیشتر صورت‌وضعیت مالی می‌شود (KPMG, 2021).

گزارش ای‌اس‌آربی (ESRB, 2021). به تأثیر IFRS 17 بر افزایش قابلیت مقایسه‌پذیری مالی در صنعت بیمه اشاره می‌کند. این استاندارد با ایجاد چهارچوبی یکپارچه و شفاف برای گزارش‌دهی مالی، امکان مقایسهٔ دقیق‌تر و سازگارتر وضعیت مالی شرکت‌های بیمه در کشورهای مختلف را فراهم می‌کند. در نتیجه، تحلیلگران و سرمایه‌گذاران با دسترسی به اطلاعات مالی همگون‌تر و قابل اعتمادتر می‌توانند تصمیمات سرمایه‌گذاری بهتری اتخاذ کنند که به بهبود عملکرد بازار و ثبات مالی کمک می‌کند. بنابراین، یافته‌های گزارش ESRB با ادبیات موجود در مورد مزایای IFRS 17 در افزایش مقایسه‌پذیری هماهنگی دارد (European Systemic Risk Board, 2021).

یکی از چالش‌های اجرای ابگم ۱۷، نیاز به داده‌های پیچیده و سیستم‌های اطلاعاتی پیشرفته است. بسیاری از شرکت‌های بیمه در کشورهای در حال توسعه فاقد زیرساخت‌های لازم‌اند و اجرای این استاندارد هزینه‌های بالایی برای طراحی سیستم‌های جدید و آموزش کارکنان به همراه دارد. در ایران نیز به‌دلیل وجود سیستم‌های حسابداری سنتی، چالش‌های بیشتری برای تطبیق با این استاندارد وجود دارد (رسولی و همکاران، ۱۴۰۱).

اجرای ابگم ۱۷ مستلزم سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فنّاوری، آموزش نیروی انسانی و ارتقای نرم‌افزارهای حسابداری است. این هزینه‌ها، فشار مالی زیادی به شرکت‌ها وارد می‌کند و به هماهنگی با قوانین داخلی و نهادهای نظارتی نیاز دارد. بسیاری از شرکت‌های بیمه با مشکلات اقتصادی و اجرایی در این فرایند روبه‌رو هستند که ممکن است به توانایی آن‌ها در به‌روزرسانی صورت‌های مالی آسیب برساند (KPMG, 2021).

یکی دیگر از چالش‌های اجرای ابگم ۱۷، شناسایی و مدیریت قراردادهای زیان‌بار است. این استاندارد شرکت‌های بیمه را ملزم می‌کند که از ابتدای قرارداد، ذخایر مالی کافی برای پوشش زیان‌های آینده تخصیص دهند که می‌تواند باعث کاهش سودآوری کوتاه‌مدت و پیچیدگی‌های مالی شود (KPMG, 2021).

ابگم ۱۷ تأثیرات عمده، از جمله الزام به استفاده از برآوردهای جاری برای اندازه‌گیری بدهی‌ها و دارایی‌های مرتبط با قراردادهای بیمه بر صورت‌وضعیت مالی شرکت‌های بیمه دارد که این تغییرات موجب دقت بیشتر در ارزیابی تعهدات و افزایش شفافیت در گزارش‌دهی می‌شود. همچنین، دارایی‌ها و بدهی‌های بیمه‌ای به‌صورت جداگانه گزارش شده که می‌تواند در برخی موارد به افزایش بدهی‌ها و کاهش حقوق صاحبان سهام منجر شود (Effect Analysis, 2017).

آثار ابگم ۱۷ بر صورت عملکرد مالی (صورت سود و زیان و سود و زیان جامع)

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (ابگم ۱۷) تأثیرات چشمگیری بر صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه، به‌ویژه در بخش‌های صورت سود و زیان و سود و زیان جامع دارد. این استاندارد با هدف افزایش شفافیت و دقت در گزارشگری مالی، نحوهٔ شناسایی درآمدها، هزینه‌ها و ذخایر بیمه‌ای را تغییر داده است. درآمدهای بیمه‌ای به‌طور تدریجی و متناسب با ارائهٔ خدمات شناسایی می‌شوند که این رویکرد می‌تواند از شناسایی زودهنگام سود جلوگیری کند و دقت گزارش‌های مالی را ارتقا دهد (KPMG, 2021).

همچنین ابگم ۱۷ الزام به تفکیک نتایج حاصل از فعالیت‌های بیمه‌ای و مالی را ایجاد می‌کند و این امکان را به تحلیلگران می‌دهد که عملکرد بیمه‌ای شرکت را به‌طور مستقل از فعالیت‌های مالی ارزیابی کنند. این تفکیک، شفافیت بیشتری در تحلیل‌ها و کاهش نوسانات غیرضروری را همراه دارد (رحمانی و همکاران، ۱۴۰۱). به نظر می‌رسد که با تفکیک این دو بخش (فعالیت‌های بیمه‌ای و مالی)، تحلیلگران می‌توانند بهتر تشخیص دهند که آیا نوسانات به‌دلیل عملکرد بیمه‌ای شرکت است یا به‌دلیل فعالیت‌های مالی، و از این طریق تحلیل دقیق‌تری از ثبات مالی و عملکرد شرکت داشته باشند.

ابگم ۱۷ تأثیرات مهمی بر صورت سود و زیان جامع شرکت‌های بیمه دارد و می‌تواند تغییرات زیر را در پی داشته باشد:

- شناسایی تدریجی درآمدها و هزینه‌ها.
- مستثنا کردن اجزای سپرده از درآمد بیمه.
- افشای دقیق تعدیل ریسک و تأثیر تغییرات نرخ‌های تنزیل.

این تغییرات می‌تواند شفافیت و دقت گزارش‌های مالی را افزایش دهد و امکان تصمیم‌گیری‌های بهتری را برای تحلیلگران و سرمایه‌گذاران فراهم کند (Effect Analysis, 2017).

آثار ابگم ۱۷ بر یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی

به نظر می‌رسد، اجرای ابگم ۱۷ باعث شده است که یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه تغییرات بنیادینی را تجربه کنند. این استاندارد الزامات دقیق‌تری برای افشای اطلاعات مرتبط با قراردادهای بیمه، جریان‌های نقدی آتی و تعدیل ریسک‌ها تعریف می‌کند. این تغییرات موجب افزایش شفافیت و بهبود کیفیت اطلاعات مالی افشاشده می‌شود و به سرمایه‌گذاران و تحلیلگران کمک می‌کند تا بتوانند ریسک‌های بیمه‌ای و تعهدات مالی شرکت را بهتر ارزیابی کنند. به بیان دیگر، ابگم ۱۷ ساختار و محتوای یادداشت‌های توضیحی را به‌گونه‌ای بازسازی می‌کند که اطلاعات دقیق‌تر و جامع‌تری در اختیار ذی‌نفعان مالی قرار گیرد (Zhao et al., 2021).

گزارش ای‌اس‌آربی (ESRB, 2021)، هدف اصلی ابگم ۱۷ را ارتقای قابلیت مقایسه‌پذیری اطلاعات مالی در سطح بین‌المللی تأیید می‌کند. این استاندارد با الزام به افشای شفاف و یکپارچه اطلاعات مالی، زمینه‌ای فراهم می‌آورد که عملکرد شرکت‌های بیمه در بازارهای مختلف به‌صورت قابل مقایسه ارائه شود. این امر به تحلیلگران کمک می‌کند تا تفاوت‌های مالی میان شرکت‌ها را بهتر درک و ارزیابی کنند و در نتیجه تصمیم‌گیری‌های آگاهانه‌تری اتخاذ نمایند. بر این اساس، این گزارش بر اهمیت همگونی و یکنواختی

گزارشگری IFRS 17 در بهبود تحلیل مالی و بازار تأکید دارد (European Systemic Risk Board, 2021).

شرکت‌های بیمه بهتر است اطلاعات دقیق‌تری دربارهٔ جریان‌های نقدی، حق‌بیمه‌های عایدنشده و ارزش قراردادهای تحصیل‌شده ارائه دهند. همچنین استاندارد جدید می‌تواند باعث شفافیت افشای خسارت‌های پرداخت‌شده و وام‌های بیمه‌نامه شود و به احتمال زیاد تمامی جنبه‌های مالی شرکت‌ها واضح‌تر گزارش خواهد شد. در نهایت، این افشاها می‌تواند به تسهیل مقایسه و ارزیابی تأثیرات قراردادهای بیمه بر صورت‌وضعیت مالی منجر شود. تمامی این تغییرات که شفافیت و دقت بیشتری را در افشای اطلاعات مالی فراهم می‌کند، نیاز به زیرساخت‌های اطلاعاتی پیشرفته و اصلاح فرایندهای حسابداری دارد (IFRS Foundation, 2017).

هزینه‌های اجرای ایگم ۱۷

اجرای ایگم ۱۷ در صنعت بیمه علاوه‌بر ضرورت هماهنگی با استانداردهای بین‌المللی، ابزاری قدرتمند برای بهبود شفافیت و مدیریت مالی محسوب می‌شود. این استاندارد با تغییر در نحوهٔ شناسایی و گزارش‌دهی قراردادهای بیمه‌ای، دقت و شفافیت گزارش‌های مالی را افزایش می‌دهد و از شناسایی زودهنگام سود جلوگیری می‌کند (KPMG, 2021).

گزارش ای‌اس‌آربی (ESRB, 2021) تأکید می‌کند که IFRS 17 می‌تواند به بهبود شفافیت مالی برای سرمایه‌گذاران و تحلیلگران کمک کند و امکان مقایسهٔ بین‌المللی صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه را افزایش دهد. این استاندارد با ارائهٔ اطلاعات دقیق‌تر، زمینهٔ تخصیص بهینهٔ منابع سرمایه‌ای و مدیریت بهتر ریسک را فراهم می‌کند. درعین‌حال، این گزارش خاطرنشان می‌کند که برای پیاده‌سازی ایگم ۱۷ هزینه‌های قابل توجهی لازم است، از جمله ارتقای سیستم‌های حسابداری، نرم‌افزارها و آموزش نیروی انسانی. کشورهای با زیرساخت‌های فنّاوری ضعیف‌تر، مانند ایران، با چالش‌های بیشتری مواجه خواهند شد که مستلزم سرمایه‌گذاری در فنّاوری و برنامه‌ریزی دقیق برای هماهنگی با استاندارد و قوانین محلی است (European Systemic Risk Board, 2021).

اگرچه اجرای استاندارد IFRS 17 ممکن است در ابتدا با هزینه‌های زیادی همراه باشد، اما در بلندمدت می‌تواند کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌های بیمه را به‌طور چشمگیری بهبود بخشد. این استاندارد با افزایش شفافیت و ارائهٔ اطلاعات دقیق‌تر دربارهٔ تعهدات بیمه‌ای و ریسک‌ها، به کاهش نوسانات مالی کمک کرده، اعتماد سرمایه‌گذاران را تقویت می‌کند. در نتیجه، فرایندهای تصمیم‌گیری اقتصادی مبتنی بر داده‌های مالی بهبود می‌یابد و امکان ارزیابی ریسک و بازده به شکل کارآمدتری فراهم می‌شود (Zhao et al. 2021).

نظریه‌هایی که می‌تواند به درک بهتر پژوهش حاضر کمک کند، به‌صورت ذیل مطرح می‌شوند:

- *نظریهٔ شفافیت مالی و افشای اطلاعات*[3]

نظریهٔ شفافیت مالی و افشای اطلاعات بر ارائهٔ اطلاعات دقیق و شفاف تأکید دارد. این استاندارد با الزام به افشای جزئیات کامل، از جمله جریان‌های نقدی و تغییرات ریسک، احتمالاً بتواند به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و بهبود کارایی بازار کمک کند. در پی شفافیت ایجادشده توسط ایگم ۱۷، اعتماد به گزارش‌های مالی افزایش خواهد یافت و تصمیم‌های مالی بهتری گرفته خواهد شد (Palepu & Healy, 2001).

- *نظریهٔ مدیریت سود*[4]

نظریهٔ مدیریت سود به مدیریت نوسانات در سود و زیان اشاره دارد. ایگم ۱۷ با شناسایی تدریجی درآمدهای بیمه‌ای در طول قرارداد، می‌تواند نوسانات غیرضروری را کاهش دهد و شفافیت بیشتری در صورت سود و زیان جامع ایجاد کند (Healy & Wahlen, 1999).

- *نظریهٔ هزینه‌های معاملاتی*[5]

نظریهٔ هزینه‌های معاملاتی به هزینه‌های ناشی از تغییرات فرایندی مانند ارتقای سیستم‌ها، آموزش کارکنان و تغییر در فرایندهای حسابداری اشاره دارد. پیاده‌سازی ایگم ۱۷ مستلزم سرمایه‌گذاری‌های قابل توجه در این حوزه‌هاست و می‌تواند به‌عنوان هزینه‌های معاملاتی شناخته شود (Williamson, 1981).

مروری بر پیشینهٔ پژوهش

پی‌دابلیوسی نشان می‌دهد که اجرای IFRS 17 تأثیر چشمگیری بر بهبود شفافیت و کیفیت گزارش‌های مالی در صنعت بیمه داشته است، اما شرکت‌ها با چالش‌های فنی، کمبود منابع و نیاز به سرمایه‌گذاری‌های گسترده برای ارتقای فنّاوری و آموزش کارکنان مواجه‌اند. این تغییرات نیازمند همکاری بهتر بین بخش‌های مالی و عملیاتی است و با وجود هزینه‌های بالا، در بلندمدت به گزارشگری مالی شفاف‌تر، قابل اطمینان‌تر و هماهنگ با استانداردهای بین‌المللی منجر می‌شود که اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش می‌دهد (PWC, 2024).

دموستنوس و همکاران به بررسی گزارش‌های مالی سال ۲۰۲۴ شرکت‌های بیمهٔ اروپایی پرداخته‌اند که نخستین بار تحت IFRS 17 منتشر شده‌اند. هدف اصلی این پژوهش، ارزیابی عملکرد و ایجاد ارزش در میان ۲۳ شرکت بیمه با تمرکز بر بهبود شفافیت و مقایسه‌پذیری جهانی است. این مطالعه نشان می‌دهد که IFRS 17 با معرفی رویکرد «منابع درآمد» و افشای دقیق‌تر اطلاعات مالی، به تحلیلگران و سرمایه‌گذاران امکان درک بهتری از وضعیت مالی شرکت‌های بیمه را فراهم می‌کند(Demosthenous el al. 2024).

اوول تأثیرات ایگم ۱۷ بر گزارشگری مالی شرکت‌های بیمه در آفریقا و استرالیا را از طریق مدل‌سازی تأثیرات با داده‌های گذشته‌نگر بررسی کرده است. ابزارهای استفاده‌شده شامل شبیه‌سازی مالی با MATLAB

3 Disclosure and Transparency Theory
4 Earnings Management Theory
5 Transaction Cost Theory

و تحلیل داده‌ها بوده است. پژوهش نشان می‌دهد که این استاندارد شفافیت و مقایسه‌پذیری بیشتری ایجاد کرده است (Owel ,2023).

آلهاتمه تأثیر ابگم ۱۷ در توسعهٔ اندازه‌گیری و افشای حسابداری در شرکت‌های بیمه اردن را از طریق مصاحبه با حسابرسان و مدیران مالی بررسی کرده است. ابزارها شامل تحلیل تماتیک با نرم‌افزار MAXQDA بوده است. نتایج نشان می‌دهد که این استاندارد کیفیت گزارش‌های مالی را بهبود می‌بخشد (Alhawtmeh, 2023).

کاسکیپالو بهبود روش‌های اندازه‌گیری قراردادهای بیمه و گزارش‌دهی مالی در فنلاند و سوئد را از طریق تحلیل کمّی گزارش‌های مالی و با استفاده از Stata بررسی کرده است. این پژوهش تأکید دارد که ابگم ۱۷ شفافیت در اندازه‌گیری سودآوری قراردادهای بیمه را افزایش داده است (Koskipalo, 2022).

ککو تأثیرات ابگم ۱۷ بر شرکت‌های بیمه در فنلاند را از طریق تحلیل ترکیبی کیفی و کمّی داده‌های شرکت‌های بیمه بررسی کرده است. ابزارها شامل SPSS و Excel بوده است. این پژوهش نشان می‌دهد که این استاندارد به بهبود شفافیت و مقایسه‌پذیری گزارش‌های مالی کمک می‌کند (Kakko, 2022).

دایات و اویس در مطالعهٔ خود به بررسی تأثیر مورد انتظار اجرای IFRS 17 بر کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌های بیمه در اردن می‌پردازند. با استفاده از روش توصیفی_تحلیلی و جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسش‌نامه‌ای که بین ۱۲۰ کارمند مالی در شرکت‌های بیمه توزیع شده است، نتایج نشان می‌دهد که اجرای IFRS 17 تأثیر مثبتی بر ویژگی‌هایی مانند قابلیت مقایسه، نمایش وفادارانه، ارتباط‌پذیری، قابلیت تأیید، به‌موقع بودن، قابلیت درک گزارش‌های مالی دارد. این مقاله به‌ویژه برای درک تأثیرات IFRS 17 در زمینه‌های مختلف گزارشگری مالی و آمادگی شرکت‌های بیمه برای پذیرش این استاندارد مفید است (Dahiyat & Owais, 2021).

ژائو و همکاران به بررسی روش‌های ذخیره‌گیری خسارت برای قراردادهای بیمه‌ای مطابق با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی پرداخته‌اند. پژوهشگران رویکردی نوین با عنوان مدل زنجیره‌ای پرداخت را معرفی کردند که به‌منظور بهبود دقت در ارزیابی تعدیل ریسک‌ها طراحی شده است. این روش امکان تخمین دقیق‌تر ذخایر خسارت را فراهم کرده، به شرکت‌های بیمه کمک می‌کند تعهدات خود را با توجه به ارزش منصفانه و ریسک‌های مرتبط بهتر گزارش دهند. به‌طور کلی، این پژوهش بر اهمیت بهبود مدل‌های محاسباتی برای انطباق با IFRS 17 و ارتقای شفافیت و کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌های بیمه تأکید دارد (Zhao et al., 2021).

کای و همکاران با استفاده از نظرسنجی و مصاحبه‌های عمیق با حسابرسان باتجربه در چین، به بررسی میزان موفقیت در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و موانع موجود در این مسیر می‌پردازد. نتایج نشان می‌دهد که درحالی‌که بسیاری از پاسخ‌دهندگان بهبود کیفیت گزارشگری مالی، کاهش هزینهٔ سرمایه، جذب سرمایه‌گذاران خارجی و ارتقای عملکرد حاکمیت شرکتی را از مزایای اجرای IFRS می‌دانند، برخی نیز به موفقیت کامل این فرایند بدبین هستند. این مقاله عواملی مانند تفاوت‌های نهادی، چالش‌های فرهنگی و محدودیت‌های منابع را به‌عنوان موانع اصلی در اجرای موفق IFRS در چین شناسایی می‌کند (Cai el al., 2020).

رحمانی و رسولی (۱۴۰۱) تدوین چارچوب به‌کارگیری ابگم ۱۷ در ایران را از طریق نظرسنجی از کارشناسان و تحلیل کیفی متون طراحی کرده‌اند. این پژوهش چالش‌های سیستم‌های اطلاعاتی و آموزش نیروی انسانی در پیاده‌سازی این استاندارد را بررسی کرده است.

اسکافی‌اصل و حیدرپور (۱۴۰۰) تأثیرات ابگم ۱۷ در ایران را از طریق داده‌های شبیه‌سازی‌شده مدل‌سازی کرده‌اند. ابزارها شامل MATLAB بوده و نتایج نشان داده است که این استاندارد نقش مهمی در بهبود شفافیت و تطابق قوانین با نیازهای بازار دارد.

ادبیات نظری و پیشینهٔ پژوهش‌های موجود نشان می‌دهند که در ایران تاکنون پژوهشی در زمینهٔ آثار به‌کارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ بر اقلام صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه مشاهده نشده است. اما با معرفی ابگم ۱۷، این استاندارد نه‌تنها جایگزین ابگم ۴ شد، بلکه با هدف ارتقای شفافیت، دقت در گزارش‌ها و یکپارچگی در اندازه‌گیری و افشای اطلاعات مالی، تغییرات اساسی را در نحوهٔ گزارش‌دهی قراردادهای بیمه ایجاد کرد (Effect Analysis, 2017). به‌رغم اینکه تحقیقات بسیاری در سطح بین‌المللی به تحلیل تأثیرات و چالش‌های اجرای ابگم ۱۷ پرداخته‌اند، اما هنوز در صنعت بیمهٔ ایران، به‌ویژه در چهارچوب قوانین و زیرساخت‌های داخلی، پژوهش‌های جامعی در این زمینه صورت نگرفته است. این خلأ پژوهشی، ضرورت پژوهش‌های بیشتر و عمیق‌تر در مورد آثار اجرای ابگم ۱۷ در ایران را نشان می‌دهد، تا بتوان به تجزیه‌وتحلیل‌های مناسبی برای همگامی با الزامات جهانی در این صنعت دست یافت.

براساس پژوهش‌های فوق، ماتریس نظری پیشینه‌های پژوهش حاضر به شرح جدول ۱ بیان می‌شود.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر، روش کیفی است. مراحل اجرایی پژوهش حاضر در سه بخش انجام می‌شود:

۱- *مطالعهٔ منابع معتبر و بررسی پیشینهٔ پژوهش:* در مرحلهٔ اول، منابع و مطالعات قبلی معتبر و مرتبط با موضوع «آثار به‌کارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (ابگم ۱۷)» گردآوری و سندکاوی انجام شده است.

۲- *برگزاری جلسات گروه‌های کانونی:* گروه‌های کانونی با مشارکت‌کنندگان متخصص؛ متشکل از مدیران عامل، مدیران کل، مدیران حسابداری، اعضای هیئت مدیره و اکچوئرهای شرکت‌های بیمه تشکیل شد. این جلسات، در مجموع به‌مدت ۲۰ ساعت در سازمان مدیریت صنعتی به همت انجمن حرفه‌ای صنعت بیمه و در بیمه مرکزی ج.ا.ا با حضور کارشناسان، مدیران و متخصصان صنعت بیمه برگزار شد. لازم است توضیح داده شود که این گروه‌های کانونی نقش مهمی در آگاهی‌بخشی و فراهم‌سازی بستری برای تبادل نظر و

شناسایی افراد مناسب و متخصص به‌لحاظ سطح آشنایی و علاقه‌مندی به حوزهٔ ابگم ۱۷ داشتند که به شرح جدول ۲ بیان می‌شود.

۳- *انجام مصاحبه‌ها:* پس از برگزاری گروه‌های کانونی فوق، زمینهٔ مصاحبه با افراد متخصص و خبره در حوزهٔ بیمه، حسابداری و حسابرسی فراهم شد. جامعهٔ آماری پژوهش حاضر شامل مدیران، کارشناسان و حسابرسان بیمه مرکزی ج.ا.ا و شرکت‌های بیمه هستند که عمدتاً در کمیتهٔ تخصصی IFRS و تدوین کتب در زمینهٔ ابگم ۱۷ فعالیت داشتند. نمونهٔ آماری این پژوهش برای انجام مصاحبه‌ها از افراد متخصص شامل مدیران عامل، مدیران کل، مدیران حسابداری، اعضای هیئت مدیره، کارشناسان مالی، فنی، اکچوئرها و حسابرسان در

جدول ۱. ماتریس نظری پژوهش
Table 1. Theoretical Matrix of Research

پژوهشگر و سال انتشار Researcher and Year	تأثیرات بر صورت‌های مالی براساس مبانی نظری پژوهش Effects on Financial Statements Based on Theoretical Framework of the Study	کاربرد در پژوهش حاضر Application to the Current Research
PWC (2024)	صورت سود و زیان: کاهش نوسانات درآمد صورت وضعیت مالی: بهبود ارزش تعهدات و حقوق مالکانه	تأکید بر بهبود شفافیت و کیفیت گزارش‌های مالی
Demosthenous el al. (2024)	صورت سود و زیان: کاهش نوسان‌پذیری در سود صورت سود و زیان جامع: تصمیم‌گیری بهتر	ارزیابی عملکرد و ایجاد ارزش
Owel (2023)	صورت وضعیت مالی: بهبود تفکیک تعهدات و دارایی‌ها سود و زیان جامع: دقت بیشتر در تحلیل تعهدات	تحلیل چالش‌های اجرای اولیهٔ استاندارد براساس مدل‌سازی تأثیرات با داده‌های گذشته‌نگر
Alhawtmeh (2023)	صورت وضعیت مالی: شفافیت بیشتر در بدهی‌ها و ذخایر صورت سود و زیان جامع: کاهش نوسانات	تحلیل کیفیت گزارشگری مالی و مقایسه با ایران
Koskipalo (2022)	صورت وضعیت مالی: دقت در اندازه‌گیری تعهدات صورت سود و زیان: تحلیل بهتر سود	تحلیل دقیق تأثیر اندازه‌گیری سودآوری قراردادها
Kakko (2022)	صورت سود و زیان: بهبود تحلیل مالی صورت وضعیت مالی: شفافیت در تفکیک تعهدات و دارایی‌ها	تحلیل چالش‌های خاص اجرای استاندارد
Dahiyat & Owais (2021)	سود و زیان جامع: کاهش نوسانات مالی صورت سود و زیان: شفافیت در شناسایی درآمدها	متمرکز بر بررسی تأثیر مورد انتظار اجرای استاندارد IFRS 17 بر کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌های بیمه
Zhao et al. (2021)	سود و زیان جامع: افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران صورت سود و زیان: کاهش نوسانات سود	متمرکز بر بهبود مدل‌های محاسباتی برای انطباق با IFRS 17 و ارتقای شفافیت و کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌های بیمه
Cai el al. (2020)	سود و زیان: تغییر در شناسایی درآمدها و هزینه‌ها صورت وضعیت مالی: کاهش خطاهای گزارشگری	متمرکز بر بررسی میزان موفقیت در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) و موانع موجود در این مسیر است
رحمانی و رسولی (1401)	صورت وضعیت مالی: کاهش خطاهای محاسباتی سود و زیان: بهبود تحلیل مالی مدیران	چالش‌های اندازه‌گیری قراردادهای بیمه طبق ابگم 17
اسکافی‌اصل و حیدرپور (1400)	صورت وضعیت مالی: شفافیت بیشتر در ارائهٔ تعهدات سود و زیان جامع: بهبود پیش‌بینی	ارائهٔ مدل بومی برای پیاده‌سازی ابگم 17 در ایران

جدول ۲. برگزاری گروه‌های کانونی ابگم17
Table 2. Conducting IFRS 17 Focus Groups

مکان برگزاری Location	تاریخ Date	مدت زمان Duration
سازمان مدیریت صنعتی؛ انجمن حرفه‌ای مدیران بیمه Professional Insurance Institute	3 مرداد ماه 1403 2024/07/24	8 ساعت 8 hours
بیمه مرکزی ج.ا.ا Central Insurance of I.R. Iran	10، 24، 31 مرداد ماه 1403 2024/07/31 2024/08/14 2024/08/21	12 ساعت 12 hours

شرکت‌های بیمه است. به‌عبارتی پژوهشگر، مصاحبه‌شوندگان را بـــر پایهٔ تخصص، شایستگی و تسلط به موضوع پژوهش با ترکیب متنوعی از افراد با سوابق طولانی در زمینه‌های مختلف بیمه، حسابداری و حسابرسی انتخاب کرده است. مصاحبه‌ها به‌صورت نیمه‌ساختاریافته با تعداد ۲۳ نفر انجام شدند تا امکان جمع‌آوری دیدگاه‌های متنوع دربارهٔ آثار به‌کارگیری ایفرس ۱۷ بر اقلام صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه فراهم شود. لذا، روش نمونه‌گیری به‌صورت هدفمند انتخاب شده و بررسی پژوهش تا زمان اشباع نظری ادامه داشته است. سپس، تحلیل متن مصاحبه یا تحلیل محتوا مطابق پژوهش براون و کلارک (Braun & Clarke, 2006) انجام شده است؛ روشی که به کمک آن می‌توان اطلاعات کیفی حاصل از مصاحبه‌ها، گروه‌های متمرکز یا دیگر منابع متنی را تحلیل کرد. در این فرایند، معمولاً داده‌ها (که در اینجا صوت‌های ضبط‌شدهٔ مصاحبه‌ها هستند) ابتدا به متن نوشته‌شده تبدیل می‌شوند. این فرایند «بازنویسی»[6] نامیده می‌شود. پس از تبدیل صوت‌ها به متن، نوبت به تحلیل محتوای این متون می‌رسد. در این مرحله، متن‌های یادداشت‌برداری‌شده از مصاحبه‌ها به‌دقت بررسی می‌شوند تا الگوها، مضامین، موضوعات مشترک و مهم، یا حتی تضادها و تفاوت‌ها در بین نظرات و دیدگاه‌ها استخراج شوند. محقق در پی شناسایی مفاهیم یا عباراتی است که در تمام یا بیشتر مصاحبه‌ها تکرار می‌شود، تا از این طریق بینش‌هایی دربارهٔ موضوعات اصلی و روندهای کلی مصاحبه‌ها به دست آورد.

نتایج و بحث

تحلیل آمار توصیفی مضمون‌های شناسایی‌شده در این پژوهش، دیدگاه‌های مهمی را دربارهٔ تأثیر و اهمیت اجرای ایفرس ۱۷ در صنعت بیمه ارائه می‌دهد. هر مضمون براساس میانگین فراوانی، ارزیابی شد تا میزان اهمیت و اثرگذاری عملی آن مشخص شود. نتایج این تحلیل، دیدگاهی را ارائه می‌دهد که در آن هم نقاط قوت ایفرس ۱۷، مانند نقش آن در افزایش شفافیت و بهبود مدیریت ریسک، و هم مسائلی که نیاز به توجه بیشتر دارد، مانند ادغام فنّاوری‌های پیشرفته و آموزش کارکنان مدنظر قرار گرفته است. در جدول ۳، آمار توصیفی و نتایج مربوط به مضمون‌های استخراج‌شده با استفاده از ابزار کاربردی Excel ارائه می‌شود و مبنایی برای ارائهٔ توصیه‌های عملی فراهم می‌سازد. در ادامه به برخی از نقل‌قول‌های مصاحبه‌شوندگان به‌منظور استخراج مضمون‌های پژوهش پرداخته می‌شود.

- نقل‌قول‌ها: «*شفافیت در شناسایی درآمد و هزینه‌ها باعث می‌شه که شرکت‌های بیمه بتونن به‌طور دقیق‌تری سود و زیان خودشون رو محاسبه کنن*».
- نقل‌قول‌ها: «*نرخ تنزیل تأثیر زیادی بر شناسایی درآمد و هزینه‌ها در قراردادهای بیمه‌ای داره*».
- نقل‌قول‌ها: «*قراردادهایی که احتمال وقوع خسارت بالا دارن باید همون موقع شناسایی بشن*».
- نقل‌قول‌ها: «*گروه‌بندی قراردادها براساس ریسک مشابه می‌تونه به شفافیت و دقت گزارش‌های مالی کمک کنه*».
- نقل‌قول‌ها: «*در ایران هنوز یه مقاومتی وجود داره*».
- نقل‌قول‌ها: «*فرهنگ‌سازی در داخل شرکت‌ها باید صورت بگیره. کارشناسان باید با استانداردها و شیوه‌های جدید آشنا بشن*».
- نقل‌قول‌ها: «*برای اجرای موفق ایفرس ۱۷، نیاز هست که سیستم‌های اطلاعاتی به‌روز بشن*».
- نقل‌قول‌ها: «*هیچ کدوم از نرم‌افزارها پتانسیل لازم برای انجام این کار رو ندارن*».

یافته‌های پژوهش مرتبط با ایفرس ۱۷

یافته‌ها نشان می‌دهد که شفافیت در گزارش‌دهی، یکی از دستاوردهای اصلی ایفرس ۱۷ بوده و با افشای جزئیات دقیق دارایی‌ها و بدهی‌ها، دقت و قابلیت مقایسهٔ صورت‌های مالی بهبود یافته است. به نظر می‌رسد که این امر به افزایش اعتماد ذی‌نفعان و تحلیل‌گران کمک کرده است. همچنین، نرخ‌های تنزیل جاری به‌عنوان ابزاری کلیدی برای اندازه‌گیری دقیق تعهدات بیمه‌ای و پیش‌بینی تأثیرات مالی، نقش مؤثری ایفا کند و احتمالاً بتواند باعث کاهش خطاهای محاسباتی شود. علاوه‌براین، اجرای ایفرس ۱۷ می‌تواند شناسایی و مدیریت قراردادهای زیان‌بار را تسهیل کند و به تخصیص ذخایر کافی برای کاهش زیان‌های آتی منجر شود. به‌علاوه، گروه‌بندی قراردادها براساس ویژگی‌های مشابه می‌تواند شفافیت مالی را افزایش و پیچیدگی محاسباتی را کاهش دهد. پیش‌بینی جریان‌های نقدی و مدیریت ریسک مرتبط با آن، از دیگر مزایای این استاندارد است که امکان تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر و مدیریت بهتر نقدینگی را برای شرکت‌های بیمه فراهم آورد. همچنین، حاشیهٔ خدمات قراردادی (CSM) به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مفاهیم، می‌تواند موجب کاهش نوسانات سود و افزایش شفافیت مالی شود. این فرایند می‌تواند با شناسایی تدریجی درآمدها در طول دورهٔ قرارداد، تحلیل تعهدات و سود و زیان را بهبود بخشد. همچنین یافته‌ها حاکی از آن است که به‌طور کلی، ایفرس ۱۷ تأثیر مثبتی بر ارتقای شفافیت، کاهش نوسانات مالی و بهبود دقت در گزارش‌دهی مالی دارد. در این پژوهش، یکی از مسائل اصلی اجرای ایفرس ۱۷، هزینه‌های مربوط به آموزش و فرهنگ‌سازی و همچنین هزینه‌های بالای فنّاوری‌های نوین بوده است. بسیاری از شرکت‌ها به‌دلیل استفاده از سیستم‌های قدیمی، با مشکلاتی در دقت تحلیل‌های مالی مواجه‌اند. به نظر می‌رسد که برخی مضمون‌ها مانند آموزش و فنّاوری‌های نوین نیاز به توجه بیشتری برای تحقق کامل اهداف این استاندارد دارند. جدول ۴، جزئیات مربوط به مضمون‌های پژوهش را همراه تحلیل تأثیرات استاندارد بر سه مفهوم اندازه‌گیری، شناخت و طبقه‌بندی صورت‌های مالی نشان می‌دهد.

جمع‌بندی و پیشنهادها

نتایج نشان داده‌اند که ایفرس ۱۷ در پژوهش‌های پیشین باعث تأثیرات مشابهی از اجرای IFRS 17 بر صورت‌های مالی شرکت‌های

6 Transcript

بیمه می‌شود. مثلاً، طبق پژوهش پی‌دابلیوسی (PWC, 2024)، اجرای IFRS 17 تأثیر قابل توجهی بر صورت وضعیت مالی و صورت سود و زیان شرکت‌های بیمه داشته است. اما در سال‌های اولیه ممکن است سود شرکت‌ها کاهش یابد. به‌طور کلی، این استاندارد موجب شفاف‌تر و واقعی‌تر شدن گزارش‌های مالی شده است. در پژوهش حاضر نیز مشابه همان نتایج دیده می‌شود که نشان می‌دهد اجرای این استاندارد به بهبود کیفیت اطلاعات مالی و ثبات بیشتر در صورت‌های مالی منجر خواهد شد و با پژوهش حاضر تطابق دارد. همچنین، دموستنوس و همکاران (Demosthenous et al., 2024) به ارزیابی عملکرد و ایجاد ارزش در شرکت بیمه می‌پردازد و برای تحلیلگران و سرمایه‌گذاران امکان درک بهتری از وضعیت مالی شرکت‌های بیمه را فراهم می‌کند که با پژوهش حاضر تطابق دارد. پژوهش ژائو و همکاران (Zhao et al., 2021) که به افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و کاهش نوسانات سودآوری در صنعت بیمه پرداخته، نیز با پژوهش حاضر تطابق داشته و این پژوهش نیز مشابه پژوهش حاضر به شفاف‌سازی اطلاعات مالی و کاهش نوسانات سودآوری توجه دارد. پژوهش‌های رحمانی و رسولی (۱۴۰۱) و اسکافی‌اصل و حیدرپور (۱۴۰۰) با پژوهش حاضر تطابق خوبی دارند و به بررسی چالش‌های پیاده‌سازی استاندارد IFRS 17 در ایران پرداخته‌اند. در پژوهش آلهاتمه (Alhawtmeh, 2023) به بررسی تأثیر IFRS 17 در توسعهٔ اندازه‌گیری و افشای حسابداری در شرکت‌های بیمه اردن پرداخته است که این استاندارد باعث بهبود چشمگیری در کیفیت گزارش‌های مالی و افشای اطلاعات می‌شود. این نتیجه با پژوهش حاضر که هدف آن بررسی تأثیر اجرای IFRS 17 بر شفافیت گزارش‌های مالی در صنعت بیمه ایران است، تطابق دارد. پژوهش کاسکیپالو (Koskipalo, 2022) در فنلاند و سوئد به بررسی بهبود روش‌های اندازه‌گیری قراردادهای بیمه و گزارش‌دهی مالی پرداخته‌اند که نشان داده است IFRS 17 شفافیت در اندازه‌گیری سودآوری قراردادهای بیمه را به‌طور چشمگیری افزایش داده است. این یافته نیز با پژوهش حاضر هم‌راستاست، زیرا در پژوهش حاضر به اهمیت افزایش دقت و شفافیت در اندازه‌گیری تعهدات بیمه‌ای و سودآوری قراردادهای بیمه جهت IFRS 17 پرداخته شده است. پژوهش ککو (Kakko, 2022) نیز مشابه پژوهش کاسکیپالو (Koskipalo, 2022) است و به بررسی تأثیرات IFRS 17 در بهبود شفافیت و مقایسه‌پذیری گزارش‌های مالی در فنلاند پرداخته است. این پژوهش نشان می‌دهد که IFRS 17 به بهبود شفافیت و مقایسه‌پذیری گزارش‌های مالی کمک کرده است. این موضوع با پژوهش حاضر که به بررسی مسائل و مزایای اجرای IFRS 17 در صنعت بیمهٔ ایران پرداخته و بر شفاف‌سازی گزارش‌های مالی تأکید دارد، تطابق دارد. و در نهایت پژوهش کای و همکاران (Cai et al., 2020) به بررسی میزان موفقیت در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) و موانع موجود در این مسیر پرداخته، و این پژوهش عواملی مانند تفاوت‌های نهادی، چالش‌های فرهنگی و محدودیت‌های منابع را به‌عنوان موانع اصلی در اجرای موفق IFRS در چین شناسایی می‌کند که با پژوهش حاضر تطابق دارد. پژوهش اوول (Owel, 2023) تمرکز بیشتری بر شبیه‌سازی داده‌های گذشته‌نگر در آفریقا و استرالیا برای اجرای استاندارد جدید دارد، درحالی‌که پژوهش حاضر به وضعیت خاص ایران در اجرای استاندارد می‌پردازد و بر مسائل روز و در حال تحول در صنعت بیمه ایران تأکید دارد. در نهایت، پژوهش دایات و اویس (Dahiyat & Owais, 2021) که به بررسی تأثیر مورد انتظار اجرای استاندارد IFRS 17 بر کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌های بیمه در اردن پرداخته، با توجه به تمرکز پژوهش حاضر بر تأثیرات جدید IFRS 17 و مشکلات خاص ایران در اجرای این استاندارد، تطابق کمتری دارد. پژوهش بالا، برای درک تأثیرات IFRS 17 در زمینه‌های مختلف گزارشگری مالی و آمادگی شرکت‌های بیمه برای پذیرش این استاندارد مفید است، درحالی‌که پژوهش حاضر بر مسائل جاری در صنعت ایران و آثار اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ بر صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه متمرکز است.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی روبه‌رو بوده که بر تفسیر و تعمیم نتایج تأثیر گذاشته است. یکی از این محدودیت‌ها، عدم اجرای عملی ابگم ۱۷ در ایران است که باعث شده تحلیل‌ها عمدتاً بر نظرات کارشناسان و داده‌های پیش‌بینی‌شده متکی باشد. علاوه‌براین، نداشتن دسترسی به داده‌های کمّی به‌دلیل عدم شفافیت و نبود زیرساخت‌های اطلاعاتی مناسب، ممکن است کیفیت تحلیل‌ها را کاهش دهد. همچنین، مقاومت‌های فرهنگی و سازمانی در برخی شرکت‌های بیمه احتمالاً موجب تناقض در دیدگاه‌های مصاحبه‌شوندگان شده باشد. برای بهبود اجرای ابگم ۱۷ در صنعت بیمه ایران، موارد ذیل پیشنهاد می‌شود:

۱. برگزاری دوره‌های آموزشی جامع: طراحی برنامه‌های آموزشی تخصصی برای مدیران و کارشناسان بیمه، شامل نحوهٔ شناسایی و گزارش‌دهی درآمدها و هزینه‌ها، گروه‌بندی قراردادها، و انتخاب نرخ تنزیل صحیح. این آموزش‌ها می‌توانند در قالب دوره‌های آنلاین، کارگاه‌های عملی و کنفرانس‌های ملی ارائه شوند.

۲. اجرای پروژه‌های آزمایشی (پایلوت): انتخاب چند شرکت بیمه برای اجرای آزمایشی استاندارد جدید و ارزیابی چالش‌ها و فرصت‌های اجرایی. این پروژه‌ها به شناسایی موانع عملیاتی و ارائهٔ راهکارهای بومی کمک می‌کنند.

۳. سرمایه‌گذاری در فنّاوری‌های نوین: استفاده از سیستم‌های پیشرفته حسابداری و تحلیل داده‌ها برای پردازش دقیق‌تر اطلاعات مالی و تسریع در تهیهٔ گزارش‌ها. ازاین‌رو، همکاری با شرکت‌های فنّاوری می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و افزایش کارایی منجر شود.

۴. تدوین مشوق‌های مالی و قانونی: نهادهای نظارتی می‌توانند با ارائهٔ حمایت‌های مالی و مشوق‌های قانونی، شرکت‌های بیمه را ترغیب کنند تا سریع‌تر ابگم ۱۷ را پیاده‌سازی کنند. مثلاً، ارائهٔ تسهیلات مالیاتی یا کمک‌های فنی برای ارتقای سیستم‌های اطلاعاتی.

جدول ۳. آمار توصیفی مضمون‌های اصلی پژوهش
Table 3. Descriptive Statistics of Main Themes

مضمون اصلی Main Theme	فراوانی Frequency	آمار توصیفی Descriptive Statistics	نتیجه‌گیری Conclusion
شفافیت در گزارش‌دهی، ارزش منصفانه و شناسایی درآمد			مضمون‌هایی مانند شفافیت در گزارش‌دهی، ارزش منصفانه، شناسایی درآمد، شناسایی قراردادهای زیان‌بار، مدیریت ریسک و تعدیل ریسک، بالاترین فراوانی و تکرار را در پژوهش حاضر داشته‌اند و مضمون‌هایی همچون، حاشیهٔ خدمات قراردادی و تفکیک بیمه از سرمایه‌گذاری کمترین فراوانی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.
نرخ تنزیل و ذخایر بیمه‌ای	83	میانگین: 36.888 خطای استاندارد: 9.380 میانه: 33 مد: - انحراف معیار: 28.140 واریانس نمونه: 791.861 کشیدگی: 2651- چولگی: 3440. دامنه: 80 حداقل: 3 حداکثر: 83 تعداد مضمون‌ها: 9 مجموع فراوانی: 332	از نظر آمار توصیفی، میانگین فراوانی مضمون‌ها برابر با 36/888 است که نشان می‌دهد به‌طور میانگین، مضمون‌ها قریب به 37 بار در داده‌ها تکرار شده‌اند و این مقدار نمایانگر توزیع نسبتاً متعادلی از داده‌هاست.
شناسایی قراردادهای زیان‌بار و مدیریت ریسک و تعدیل ریسک	33		خطای استاندارد 9/380 نشان می‌دهد که نوسانات در میانگین تکرار مضمون‌ها وجود دارد، که این امر نشان‌دهندهٔ وجود تغییرات چشمگیر در تعداد تکرار هر مضمون است. مقدار میانه 33 است، به این معنا که نیمی از مضمون‌ها کمتر از 33 بار و نیمی دیگر بیشتر از 33 بار در داده‌ها تکرار شده‌اند. مد در فراوانی این مضمون‌ها وجود ندارد.
گروه‌بندی و طبقه‌بندی قراردادها	64		برای بررسی پراکندگی داده‌ها، انحراف معیار 28/140 به‌دست آمده که نشان‌دهندهٔ مقدار نسبتاً بالای پراکندگی فراوانی‌ها از میانگین است. این مقدار بالاتر از حد معمول است و به این معناست که فراوانی مضمون‌ها در برخی موارد به‌طور چشمگیری از میانگین فاصله دارد. واریانس نیز برابر با 791/861 محاسبه شده است که مشابه انحراف معیار، نشان‌دهندهٔ پراکندگی زیاد داده‌هاست. کشیدگی داده‌ها برابر با 1/265- است که به این معناست که توزیع داده‌ها مسطح‌تر از توزیع نرمال است و دم‌های کوتاه‌تری دارد. چولگی داده‌ها 0.344است و به‌معنای آن است که دم سمت راست توزیع کشیده‌تر است. دامنهٔ داده‌ها برابر با 80 است که نشان‌دهندهٔ تفاوت زیاد بین کمترین (3) و بیشترین (83) فراوانی‌هاست، که این دامنهٔ گسترده به پراکندگی زیاد در داده‌ها اشاره دارد.
جریان‌های نقدی و مدل‌های اندازه‌گیری	50		
حاشیهٔ خدمات قراردادی (CSM)	58		
تفکیک بیمه از سرمایه‌گذاری	19		
آموزش و فرهنگ‌سازی	3		
فنّاوری‌های نوین و هزینه‌های بالای آن	15		
	7		نتیجه‌گیری این تحلیل‌ها بیانگر این است که مضمون‌ها در پژوهش تفاوت‌های زیادی از نظر فراوانی دارند و برخی مضمون‌ها بیشتر از سایرین تکرار شده‌اند، درحالی‌که برخی دیگر کمتر تکرار شده‌اند. این داده‌ها از یک توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند و به‌طور خاص در بخش‌هایی از توزیع متمرکز شده‌اند. این تفاوت‌ها می‌تواند به ویژگی‌های خاص موضوع پژوهش و اهمیت برخی از مضمون‌های آن در مطالب مورد بحث اشاره داشته باشد.

جدول ۴. تحلیل مضمون (آثار ابگم ۷۱ بر اقلام صورت‌های مالی) / یافته‌های پژوهشگران
Table 4. Thematic Analysis (Impacts of IFRS 17 on Financial Statement Items) / Findings of Researchers

کد Code	*مضمون اصلی* Main Theme	*نقل‌قول* Quotation	*فراوانی* Frequency	*تحلیل اثر* Effect Analysis	*مفهوم* Concept
شفافیت در گزارش‌دهی؛ به جهت استفاده از ارزش منصفانه و شناسایی درآمد	افزایش شفافیت در صورت‌های مالی به‌دلیل استفاده از ارزش منصفانه و شناسایی تدریجی درآمد و در نهایت کاهش نوسانات مالی و بازار	«این استاندارد باعث افزایش شفافیت و قابلیت مقایسه در گزارش‌های مالی می‌شه». «درآمد حاصل از فروش بیمه‌نامه‌ها به‌طور تدریجی و براساس مدت قرارداد شناسایی می‌شود.» «ما در ایران برای اندازه‌گیری ارزش منصفانه دچار چالش شده‌ایم».	83	صورت وضعیت مالی: بهبود تفکیک دارایی‌ها و بدهی‌ها سود و زیان: کاهش نوسانات مالی سود و زیان جامع: شفافیت بیشتر در تغییرات ارزش‌ها	شناخت تعهدات بیمه‌ای و تفکیک اطلاعات مالی

جدول ۴. تحلیل مضمون (آثار ابگم ۷۱ بر اقلام صورت‌های مالی) / یافته‌های پژوهشگران
Table 4. Thematic Analysis (Impacts of IFRS 17 on Financial Statement Items) / Findings of Researchers

کد Code	مضمون اصلی Main Theme	نقل‌قول Quotation	فراوانی Frequency	تحلیل اثر Effect Analysis	مفهوم Concept
نرخ تنزیل به جهت ارتباط آن با ذخایر بیمه‌ای	نقش کلیدی نرخ تنزیل در محاسبات مالی	«نرخ تنزیل باید براساس شرایط اقتصادی و ریسک‌های آتی تنظیم بشه تا محاسبات دقیق‌تر انجام بشه.» «در حال حاضر در شرکت‌های بیمه، جریان‌های نقدی مورد انتظار و برآورد ریسک‌ها به‌طور دقیق انجام نمی‌شود».	33	صورت وضعیت مالی: دقت در تعهدات بلندمدت سود و زیان: کاهش خطاهای محاسباتی سود و زیان جامع: تأثیر در شفافیت سودهای آتی	تنظیم نرخ تنزیل به‌عنوان ابزاری برای اندازه‌گیری ذخایر و تعهدات مالی
شناسایی قراردادهای زیان‌بار؛ به جهت مدیریت ریسک و تعدیل ریسک	مدیریت بهتر ریسک قراردادهای زیان‌بار و کاهش عدم قطعیت در برآورد تعهدات بیمه‌ای	«قراردادهایی که ابتدا زیان‌بار نیستن، ممکن هست در طول زمان زیان‌بار بشن و نیاز به ذخایر کافی داشته باشن». «اگر قراردادهای بیمه‌ای براساس ریسک‌های مشابه گروه‌بندی شوند، می‌تواند به بهبود مدیریت ریسک کمک کند.» و «تمامی جزئیات مرتبط با ریسک مشخص شود».	64	صورت وضعیت مالی: افزایش دقت ذخایر سود و زیان: کاهش زیان‌های آتی سود و زیان جامع: شفافیت در شناسایی تعهدات	شناخت قراردادهای زیان‌بار و تخصیص ذخایر برای مدیریت ریسک
گروه‌بندی و طبقه‌بندی قراردادها	مدیریت مؤثر قراردادهای مشابه، تأثیر بر نحوه طبقه‌بندی قراردادها	«قراردادهای بیمه‌ای باید براساس ویژگی‌های ریسک مشابه گروه‌بندی بشن تا شفافیت بیشتری در تحلیل وضعیت مالی ایجاد بشه». «تفاوت در طبقه‌بندی قراردادهای کوتاه‌مدت و بلندمدت به شفافیت بیشتر و مدیریت بهتر ریسک کمک می‌کنه».	50	صورت وضعیت مالی: شفافیت در بدهی‌ها سود و زیان: کاهش پیچیدگی محاسبات و تحلیل دقیق‌تر درآمدها سود و زیان جامع: بهبود پیش‌بینی سود و زیان	طبقه‌بندی قراردادها برای تحلیل تعهدات و پیش‌بینی جریان‌های مالی و افزایش شفافیت و بهبود مدیریت ریسک
جریان‌های نقدی؛ به جهت استفاده از مدل‌های اندازه‌گیری	پیش‌بینی جریان‌های نقدی و مدیریت ریسک	«پیش‌بینی دقیق جریان‌های نقدی برای شفافیت بیشتر و تصمیم‌گیری بهتر اهمیت داره.» «مدل عمومی برای قراردادهای پیچیدگی، رویکرد	58	صورت وضعیت مالی: پیش‌بینی دقیق تعهدات سود و زیان: کاهش نوسانات سود و زیان جامع: تصمیم‌گیری بهتر براساس پیش‌بینی‌ها	استفاده از پیش‌بینی جریان‌های نقدی برای شناخت و اندازه‌گیری تعهدات مالی براساس مدل‌های اندازه‌گیری

جدول ۴. تحلیل مضمون (آثار ابگم ۷۱ بر اقلام صورت‌های مالی) / یافته‌های پژوهشگران
Table 4. Thematic Analysis (Impacts of IFRS 17 on Financial Statement Items) / Findings of Researchers

کد Code	مضمون اصلی Main Theme	نقل‌قول Quotation	فراوانی Frequency	تحلیل اثر Effect Analysis	مفهوم Concept
حاشیهٔ خدمات قراردادی(CSM) و به‌تبع آن افشای بیشتر در یادداشت‌های توضیحی	شفافیت در شناسایی سودهای آتی و افشای جزئیات آن	تخصیص حق‌بیمه برای قراردادهای کوتاه‌مدت و ساده‌تر» و «مدل حق‌الزحمهٔ متغیر برای قراردادهای بیمه‌ای که شامل جز سرمایه‌گذاری هستند.» «حاشیهٔ خدمات قراردادی به‌طور تدریجی به درآمد تبدیل می‌شه و شفافیت بیشتری در شناسایی تعهدات و سودهای آینده ایجاد می‌کنه» و «افشای اطلاعات در یادداشت‌های توضیحی باید به‌صورت شفاف انجام شود تا تمامی ذی‌نفعان از وضعیت مالی شرکت آگاه شوند».	19	صورت وضعیت مالی: شفافیت در شناسایی تعهدات سود و زیان: کاهش نوسانات سود و زیان جامع: پیش‌بینی دقیق سودهای آتی	CSM برای اندازه‌گیری تدریجی سود و شفافیت
تفکیک بیمه از سرمایه‌گذاری	تفکیک قراردادهای بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری	«در بیمه‌های زندگی و سرمایه‌گذاری باید حساب‌های بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری‌ها به‌طور مجزا از هم تفکیک بشن».	3	صورت وضعیت مالی: دقت در تفکیک دارایی‌ها و بدهی‌ها سود و زیان: شفافیت در تحلیل مالی سود و زیان جامع: تحلیل بهتر عملکرد مالی	تفکیک قراردادها برای طبقه‌بندی اطلاعات مالی و شفافیت گزارش‌دهی
آموزش و فرهنگ‌سازی	نیاز به آموزش کارکنان و مدیران	«آموزش‌های گسترده و فرهنگ‌سازی بین کارکنان برای اجرای صحیح استاندارد ضروریه».	15	صورت وضعیت مالی: افزایش دقت در شناخت تعهدات سود و زیان: بهبود تحلیل مالی سود و زیان جامع: کاهش خطاهای محاسباتی	آموزش کارکنان برای درک اصول شناخت و اندازه‌گیری تعهدات
فنّاوری‌های نوین و هزینه‌های بالای آن	نیاز به فنّاوری‌های پیشرفته	«بسیاری از سیستم‌های حسابداری موجود قادر به مدیریت دقیق تعهدات و محاسبات نرخ تنزیل نیستن».	7	صورت وضعیت مالی: افزایش قابلیت مدیریت داده‌ها سود و زیان: کاهش نوسانات سود و زیان جامع: شفافیت در گزارش‌دهی	استفاده از فنّاوری‌های نوین برای اندازه‌گیری تعهدات و پیش‌بینی جریان‌های نقدی

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافعی در مورد انتشار تحقیق ثبت‌شده وجود ندارد. علاوه‌براین، موارد اخلاقی از جمله سرقت ادبی، رضایت آگاهانه، رفتار نادرست، جعل و/یا جعل داده‌ها، انتشار مضاعف و یا سوء رفتار به‌طور کامل ازسوی نویسندگان رعایت شده است.

مشارکت نویسندگان

تمامی مراحل انجام پژوهش، از جمله جمع‌آوری منابع، ادبیات و پیشینهٔ پژوهش، روش پژوهش (برگزاری گروه‌های کانونی و انجام مصاحبه‌ها) و در نهایت نتیجه‌گیری از مقاله بر عهدهٔ نویسنده اول بوده است. نویسندهٔ دوم، که نویسندهٔ مسئول در این مقاله است، به بررسی آن و ارائهٔ پیشنهادها و اصلاحات، به‌طور کامل پرداخته است.

تشکر و قدردانی

از جناب آقای پروفسور علی رحمانی، استاد دانشگاه الزهرا (س)، که در انجام این پژوهش همکاری نموده‌اند، قدردانی می‌شود.

دسترسی آزاد

کپی‌رایت نویسنده(ها): ©2025 این مقاله تحت مجوز بین‌المللی Creative Commons Attribution 4.0 اجازهٔ استفاده، اشتراک‌گذاری، اقتباس، توزیع و تکثیر را در هر رسانه یا قالبی مشروط بر درج نحوهٔ دقیق دسترسی به مجوز CC و منوط به ذکر تغییرات احتمالی در مقاله می‌داند. ازاین‌رو به استناد مجوز یادشده، درج هرگونه تغییرات در تصاویر، منابع و ارجاعات یا دیگر مطالب از اشخاص ثالث در این مقاله باید در این مجوز گنجانده شود، مگر اینکه در راستای اعتبار مقاله به اشکال دیگری مشخص شده باشد. در صورت درج نکردن مطالب یادشده یا استفاده‌ای فراتر از مجوز بالا، نویسنده ملزم به دریافت مجوز حق نسخه‌برداری از شخص ثالث است.

به‌منظور مشاهدهٔ مجوز بین‌المللی Creative Commons Attribution 4.0 به نشانی زیر مراجعه شود:

http://creativecommons.org/licenses/by/4.0

منابع

اسکافی اصل، م.، و حیدرپور، ف. (۱۴۰۰). طراحی مدلی برای پیاده‌سازی استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی IFRS (17). *مجله پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۳(۴۹)، ۲۳۳-۲۵۷. https://journals.iau.ir/article_681890.html?lang=en

رحمانی، ع. (۱۴۰۱). *تدوین چهارچوبی برای به‌کارگیری استاندارد بین المللی گزارش گری مالی شماره ۱۷ در صنعت بیمه* [طرح پژوهشی]. با همکاری ن. رسولی، م. محمودخانی، پ. مصطفایی، ه. حکمت، م. پارسایی، م. طهماسبی آشتیانی، و ط. حقیقت. پژوهشکده بیمه. https://www.irc.ac.ir/fa-IR/Irc/4944/Articles/view/16040/1615

رحمانی، ع.، و رسولی، ن. (۱۴۰۱). چالش‌های اندازه‌گیری قراردادهای بیمه براساس استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ در ایران. *دانش حسابداری مالی*، ۹(۴)، ۳۳-۷۲. https://doi.org/10.30479/jfak.2022.17352.3011

Alhawtmeh, O. M. (2023). The Impact of IFRS 17 on the Development of Accounting Measurement and Disclosure, in Addition to Improving the Quality of Financial Reports, Considering Compliance with the Requirements of IFRS 4—Jordanian Insurance Companies-Field Study. *Sustainability*, *15*(11), 8612. https://doi.org/10.3390/su15118612

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, *3*(2), 77-101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Bushman, R. M., & Landsman, W. R. (2010). The pros and cons of regulating corporate reporting: A critical review of the arguments. *Accounting and Business Research*, *40*(3), 259-273. https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1574282

Cai, M., Chen Tien Yiu, T., & Zhou, G. S. (2020). Progress of and obstacles to IFRS implementation in an emerging economy: Auditors' perspective. *China Accounting and Finance Review, 22*(1), 1-30. https://ra.lib.hksyu.edu.hk/jspui/handle/20.500.11861/5834

Coase, R. H. (2012). The nature of the firm. In *The Roots of Logistics* (pp. 317-333). Springer, Berlin, Heidelberg. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-27922-5_22

Dahiyat, A., & Owais, W. (2021). The expected impact of applying IFRS (17) insurance contracts on the quality of financial reports. *Accounting*, *7*(3), 581-590. http://dx.doi.org/10.5267/j.ac.2020.12.021

Eskafi Asl, M., & Heidarpour, F. (2021). Designing a model for implementing International Financial Reporting Standard (IFRS) 17. *Journal of Financial Accounting and Auditing Research*, *13*(49), 233-257. https://journals.iau.ir/article_681890.html?lang=en **[In Persian]**.

European Systemic Risk Board. (2021). *Financial stability implications of IFRS 17 Insurance Contracts*. https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/esrb.report.FinancialstabilityimplicationofIFRS.202112~1c930d5e1b.en.pdf

Healy, P. M., & Palepu, K. G. (2001). Information Asymmetry, Corporate Disclosure, and the Capital Markets: A Review of the Empirical Disclosure Literature. *Journal of Accounting and Economics, 31*(1-3), 405-440. https://doi.org/10.1016/S0165-4101(01)00018-0

Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. Accounting Horizons, *13*(4), 365-383. https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.156445

IFRS Foundation. (2017). *Effect Analysis: IFRS 17 Insurance Contracts*. https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/insurance-contracts/ifrs-standard/ifrs-17-effects-analysis.pdf

Kakko, M. (2022). Impacts of IFRS 17 to insurance companies in Finland [Unpublished Bachelor's dissertation]. Haaga-Helia University of Applied Sciences. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/780695/Markus_Kakko_Thesis.pdf?sequence=2

Koskipalo, A. (2022). IFRS 17 – Insurance contracts: Implementing the standard and its effect on measuring insurance contracts and financial reporting [Unpublished Bachelor's dissertation].Aalto University. https://aaltodoc.aalto.fi/items/8889a078-bc65-4705-a26a-5bc57531f05c

KPMG. (2021). *IFRS 17 Insurance Contracts - Global Insights*. https://kpmg.com/be/en/home/insights/2021/10/ifrs-17-insurance-contracts.html

Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki, P. D. (2003). Earnings management and investor protection: an international comparison. *Journal of financial economics, 69*(3), 505-527. https://doi.org/10.1016/S0304-405X(03)00121-1

Lewin, K. (1947). Frontiers in group dynamics: Concept, method and reality in social science; social equilibria and social change. *Human relations, 1*(1), 5-41. https://doi.org/10.1177/001872674700100103

Merton, R. C. (1987). A simple model of capital market equilibrium with incomplete information. *The Journal of Finance*, *42*(3), 483-510.https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1987.tb04565.x.

Demosthenous, D., Hersche, M., Patel, D., Sallman, J., Uzan, F., & Verheugen, H. (2024). *IFRS 17 benchmarking: FY 2023*. https://www.milliman.com/en/insight/ifrs-17-benchmarking-europe-fy-2023

Modigliani, F., & Miller, M. H. (1958). The cost of capital, corporation finance, and the theory of investment. *American Economic Review, 48*(3), 261-297. http://www.jstor.org/stable/1809766?origin=JSTOR-pdf

Owel, B. (2023). *The fruits of IFRS* 17: The impact so far. https://www.theactuary.com/2023/08/02/fruits-ifrs-17-impact-so-far

PWC. (2024). *IFRS 17 Post-implementation and Finance Transformation Survey*. PwC. https://www.pwc.com/gx/en/industries/financial-services/insurance/ifrs17-post-implementation-survey.html

Rahmani, A., & Rasouli, N. (2022). Challenges of measuring insurance contracts according to International Financial Reporting Standard No. 17 in Iran. *Financial Accounting Knowledge*, *9*(4), 33-72. https://doi.org/10.30479/jfak.2022.17352.3011 **[In Persian]**.

Rahmani, A. (2022). *Developing a framework for implementing IFRS 17 in the insurance industry and its implementation challenges* [Research project]. Collaborators N. Rasouli, M. Mahmoukhani, P. Mostafaei, H. Hekmat, M. Parsaei, M. Tahmasebi Ashtiani, & T. Haghighat. Insurance Research Center (IRC), Tehran. https://www.irc.ac.ir/fa-IR/Irc/4944/Articles/view/16040/1615/ [In Persian].

Williamson, O. E. (1981). The economics of organization: The transaction cost approach. *American Journal of Sociology*, *87*(3), 548-577. https://doi.org/10.1086/227496

Williamson, O. E. (2007). *The economic institutions of capitalism. Firms, markets, relational contracting* (pp. 61-75). Gabler. https://doi.org/10.1007/978-3-8349-9320-5_6

Zhao, Y., Mamon, R., & Xiong, H. (2021). Claim reserving for insurance contracts in line with the International Financial Reporting Standards 17: A new paid-incurred chain approach to risk adjustments. *Financial Innovation,* 7, 1-26. https://doi.org/10.1186/s40854-021-00287-5

AUTHOR(S) BIOSKETCHES **معرفی نویسندگان**

طوبی حقیقت (**Tooba Haghighat**)، دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران

- Email: *t.haghighat@alzahra.ac.ir*
- ORCID: 0000-0002-2316-7589

مهناز ملانظری (**Mahnaz Molanazari**)، دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران

- Email: *molanazari@alzahra.ac.ir*
- ORCID: 0000-0001-7288-5889

HOW TO CITE THIS ARTICLE

Haghighat, T., & Molanazari, M. (2025). Effects of implementing international financial reporting standard no. 17 on financial statements items of insurance Companies in Iran. *Iranian Journal of Insurance Research, 14*(3), 223-236.

DOI: 10.22056/ijir.2025.03.04

URL: https://ijir.irc.ac.ir/article_160345.html